

Arvoisa kansliapäällikkö Hetemäki ja

Korona-kriisin jälkihoidosta ja Suomen jälleenrakennuksen suunnittelusta vastaava valmisteluryhmä

Kehyskuntien näkemyksiä koronakriisin jälkihoitoon

Kehyskuntaverkoston työvaliokunta on työstänyt kehyskuntien yhteistä näkemystä koronakriisin jälkihoitoon ja jälleenrakennukseen ja haluaa tässä tuoda tämän verkoston yhdessä tuottaman näkemyksen Korona-kriisin jälkihoidosta ja Suomen jälleenrakennuksen suunnittelusta vastaavan valmisteluryhmän tietoon.

Kehyskunnat ovat kasvuintensiivisiä kuntia, jotka lisäävät merkittävästi elinvoimaa niin omalla kaupunkiseudullaan kuin valtakunnan tasolla. Tästä huolimatta koronakriisi aiheuttaa merkittäviä taloudellisia vaikutuksia myös kehyskunnille. Kehyskuntien rahoituspohja on verovaltainen, joten vaikutukset tulevat näkymään kuntajoukossamme ensisijaisesti verotulojen vähenemisenä. Kehyskuntien mielestä kriisin vaikutusten kompensoinnissa tärkeintä onkin kompensoida juuri verotulojen vähentämistä, sillä valtionosuuksien vaikutus kuntaryhmässämme on kohtuullisen pieni.

Maan hallitus valmistelee parhaillaan hankkeita, joista on aiheutumassa kunnille uusia tehtäviä. Kehyskuntien yhteinen näkemys on, että näiden lisävelvoitteita aiheuttavien hankkeiden toteuttamisesta nykyisessä koronakriisitilanteessa tulisi luopua. Hoitajamitoituksen nostamisen, hoitotakuun kiristämisen ja oppivelvollisuuden nostamisen ohella erityisesti kehyskuntajoukkoa koskettavat perusopetuksen ryhmäkoot ja muut varhaiskasvatukseen kohdentuvat toimenpiteet tulisi arvioida uudelleen. Helpointa on luopua siitä, mitä ei ole vielä aloitettu.

Kuntien tarjoamat palvelut ovat hyvin korkeatasoisia. Kehyskuntien näkemys on, että koko yhteiskunnassa tulisi harkita laajaa sopimusta siitä, että julkisten palvelujen tasoa voitaisiin koronan aiheuttaman tilanteen vuoksi määräaikaaisesti madaltaa. Henkilöstön kelpoisuusehtoja ja tarkkarajaisia tehtäväkuvia olisi syytä väljentää. Erityisesti varhaiskasvatuksen nykynormisto ryhmäkokovaatimuksineen hankaloittaa toimintaa, samoin sosiaalipalveluihin ja vanhuspalveluihin kohdistuvat vaatimukset. Vaatimustasoa madaltamalla vähennettäisiin toimintamenoja, mikä on keinona helpompi kuin pelkkä lisäresurssien saaminen.

Monet kehyskunnat kuuluvat edelleen voimakkaasti kasvavien kuntien harvalukaiseen joukkoon. Tuoreimpien tilastojen mukaan Suomen TOP 10 voimakkaimmin kasvaneista kunnista 8 oli kehyskuntia. Lasten ja nuorten osuus kehyskuntien väestöstä on keskimääräistä korkeampi. Kun keskimäärin Suomen kunnissa alle 15 -vuotiaita on noin 15 %, on tämän ikäryhmän osuus kehyskunnissa keskimäärin 20 %, joissakin jopa yli 30 %. Tähän erityispiirteeseensä nojaten kehyskunnat toivovat määräaikaista investointitukea varhaiskasvatuksen ja opetuksen infraan.

Voimakkaasti kasvaville kehyskunnille tärkeitä ovat valtakunnallisten investointien lisäksi paikallis- ja aluetaloutta elvyttävät investoinnit, erityisesti elinkeinoalueiden infraan kohdistuvat investoinnit.

Kehyskuntien yhteinen toive on, että sairaanhoitopiireille suunnattua rahoitusta ei ohjata kuntien kautta vaan koronatilanteesta aiheutuvien suorien kustannusten laaja korvaaminen kohdennetaan suoraan erikoissairaanhoitoon sairaanhoitopiireille.

Palveluiden hallittu, rauhallinen avaaminen tukee talouden elpymistä. Hallitun palautumisen kannalta olennainen elementti on tieto kuntien rahoitusasemasta. Muutoin läpi koko kuntakentän syksyllä käynnistyy laaja talouden tasapainotus. Tasapainotus tulee kohdistumaan käytännössä sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä sivistyspalveluihin, sillä näihin sitoutuu 90 prosenttia kuntien käyttömenoista.

Kehyskuntaverkosto arvostaa saamaansa mahdollisuutta osallistua keskusteluun kriisin kuluessa ja tulla kuulluksi Korona-virus –kriisin jälkihoidosta ja Suomen jälleenrakennuksen suunnittelusta vastaavan valmisteluryhmän toimesta. Haluamme olla mukana rakentamassa ulospääsyä yhteisestä kriisistä.

Kehyskuntaverkoston puolesta

Oskari Auvinen, kehyskuntaverkoston työvaliokunnan pj.
Kangasalan kaupunginjohtaja,
puh. 040 133 6311
oskari.auvinen@kangasala.fi

Erkko Nykänen, kehyskuntaverkoston puheenjohtaja, Siilinjärven kunnanhallituksen puheenjohtaja
puh. 044 365 4416
erkko.nykanen@gmail.com

Kehyskunnat – kehyskuntaverkosto

Kuntaliiton koordinoimassa kehyskuntaverkostossa on mukana 28 suuren kaupungin kehyskuntaa* seitsemältä kaupunkiseudulta. Verkosto on perustettu vuonna 2015 jäsentensä yhteisen edunvalvonnan edistämiseksi. Verkosto haluaa kirkastaa kehyskuntien roolia ja merkitystä niin seudullisella kuin kansallisellakin tasolla. Verkoston kunnissa asuu kaikkiaan 470 000 asukasta ja ne ovat merkittävä osa kaupunkiseutujensa elinvoimaa. Esimerkiksi Tampereen seudulla kehyskuntien osuus koko kaupunkiseudun väestöstä on 40 %, Turun seudulla ja Lahden seuduilla 36 %. Kehyskunnat haluavat luoda ja lisätä kansallista kilpailukykyä ja hyvinvointia kaupunkiseutujen yhteistyötä vahvistamalla. Kehyskuntien merkitys osana kaupunkiseutujen työssäkäyntialueita on myös tärkeä. Kehyskunnissa sijaitsee noin 31 000 yritystoimipaikkaa, joissa työskentelee 90 000 työntekijää. Liikevaihtoa niistä kertyy yhteensä 22 200 M€ vuodessa.

**Verkostoon kuuluvat Tampereen kehyskunnat: Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Vesilahti, Ylöjärvi; Turun kehyskunnat: Aura, Kaarina, Lieto, Naantali, Raisio, Rusko; Oulun kehyskunnat: Ii, Kempele, Liminka, Muhos, Tyrnävä; Jyväskylän kehyskunnat: Laukaa, Muurame; Kuopion kehyskunnat: Leppävirta, Siilinjärvi; Lahden kehyskunnat: Asikkala, Heinola, Hollola, Orimattila sekä Joensuun kehyskunnat: Kontiolahti ja Liperi*